

skrifterna i Kongl. Maj:ts nådiga bref den 19 November 1869; men utan erläggande af den i nådiga brefvet bestämda ersättning.

Stockholm den 27 Januari 1871.

Sven Nilsson,
från Willands härad.

N:o 73.

Af Herr C. F. Tenger: Om beviljande af anslag för jernvägsanläggningen Lingham—Åtvidaberg—Westervik.

Dertill befullmäktigade personer hafva hos Kongl. Maj:t i underdånighet gjort ansökan om erhållande af statsanslag såsom bidrag till bestridande af anläggningskostnaden för en tillernad smalspårig jernväg mellan Gamleby köping förbi Öfverums och Åtvidabergs jern- och kopparverk till den under byggnad varande Östra stambanan, och den af Kongl. Maj:t tillsatta komité för de enskilda jernvägsbyggnaderna har, på sätt dess den 29 sistlidne Augusti afgifna betänkande ger vid handen, tillstyrkt statsanslag för denna banbyggnad, som, enligt komiterades åsigt, borde från Gamleby köping utsträckas till staden Westervik. Vid sammankomsten på Öfverum den 4 dennes med dem som för företaget tecknat aktier har bolag också bildat sig och antagit bolagsordning för "Lingham—Åtvidaberg—Westerviks jernvägsaktiebolag, hvilken bolagsordning till Kongl. Maj:ts nådiga fastställelse är öfverlemnad, hvarjemte äfven för banlinien Gamleby—Westervik fullständiga ritningar och kostnadsförslag blifvit uppgjorda.

Vigten och behovet af denna jernvägslinie äro fullständigt utvecklade och framhållna, ej mindre i den skrifvelse interimis-styrelsen till Kongl. Maj:t i underdånighet afgifvit än också i Kongl. jernvägskomiténs betänkande. Banan skulle, på sätt som synes af den tabell (Litt. G.) som är vidfogad detta betänkande, framgå i en särdeles folkrik och bördig trakt, och dess stora betydelse för bergsbruket torde ligga i öppen dag blott och bart deraf, att den med saltsjön skulle förena på ungefärligen 1 mils afstånd Öfverums jernbruk och mekaniska verkstad samt på cirka $4\frac{1}{2}$ mil Åtvidabergs kopparverk, som i kopparskatt årligen lemna Kronan en inkomst af omkring 40 å 50,000 R:dr. hvarjemte den i strategiskt hänseende torde blifva af aldru största vikt ej blott för ön Gotland, hvars enda anknytningspunkt med moderlandet under vintern är Westerviks merendels öppna hamn, utan också för hela kusten.

På de skäl, som af Kongl. jernvägskomitén och i öfrigt blifvit anförda, förslår och hemställer jag vördsammast

att Riksdagen såsom understöd utan återbetalningsskyldighet ville åt jernvägen Lingham—Åtvidaberg—Westervik bevilja statsbidrag till ett belopp af 970,000 R:dr, utgörande en fjerdedel af ungefärliga anläggningskostnaden, och på de vilkor i öfrigt som för s. k. sekundär-banor kunna blifva fastställda.

Stockholm den 27 Januari 1871.

Carl Fr. Tengler.

N:o 74.

Af Herr Johan Jönsson: Om underdånig hemställan till Kongl. Maj:t, att Rikets Ständers beslut rörande allmänna dagsverksskyldighetens upphörande måtte utsträckas till vissa, ännu hofveriskyldiga hemman i Skåne.

Uti underdånig skrifvelse den 13 April sistlidet år har Riksdagen anhållit: "att Kongl. Maj:t behagade vidtaga sådana åtgärder, att Rikets Ständers beslut om dagsverksskyldighetens allmänna upphörande måtte komma till tillämpning äfven beträffande innehafvare af s. k. hästhemman i Skåne, och att Kongl. Maj:t täcktes låta uppgöra och till Riksdagen afgifva förslag om den ersättning, som för sådant fall må vara erforderlig, derest icke rättigheten att disponera de ifrågavarande dagsverken finnes kunna upphöra vid ombyten af boställsinnehafvare". Enligt ordalydelsen af denna underdåniga skrifvelse lär det hafva varit Riksdagens mening, att den innehafvare af s. k. hästhemman, på grund af 5:te punkten i Kongl. reglementet den 7 November 1695, åliggande skyldigheten att emot, efter nuvarande arbetsvärde, särdeles låg betalning utgöra dagsverken till militieboställe skulle upphöra och den derigenom för boställshafvaren uppkommande förlust honom af statskassan ersättas.

Det torde icke böra nekas, att ju denna de s. k. hästhemmanen åliggande arbetsskyldigheten är af fullkomligt enahanda art med den arbetsskyldighet, hvilken till skånska kungsgårdar utgöres af dem tillslagna arbetshemman, enär såväl den förra som den senare arbetsskyldigheten uppkommit genom förvandling af